

**“Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyasının həyata keçirilməsi üzrə 2011-2015-ci illər üçün
Dövlət Proqramı”nın 2011-ci il ərzində yerinə yetirilmə vəziyyəti haqqında
Azərbaycan Respublikasının Sənaye və Energetika Nazirliyi üzrə yekun
Məlumatı**

Sıra №	Tədbirlər	İcraçı	İcra müddəti	İcra vəziyyəti
1.12.	Elmtutumlu sahələrin inkişafı ilə bağlı qabaqcıl texnologiya və innovasiyaların tətbiq edilməsi sahəsində müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi	İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Sənaye və Energetika Nazirliyi, Müdafiə Sənayesi Nazirliyi, Milli Elmlər Akademiyası	2011-2015	“Neft-qazçıxarmada nanotexnologiya əsasında Səthi-Aktiv Maddələrin (SAM) təsirinin səmərəliliyinin artırılması məqsədi ilə “Bibiheybət” NQÇİ-nin 3868 nömrəli quyusunda maddən sınaqları keçirilmişdir. Tədbirin tətbiqindən SAM-ın təsir effektivliyi yüksəlmiş, neftin çıxarılması və hazırlanması prosesi intensivləşmiş, reagentin sərfi və təmirə sərf olunan müddət azalmışdır. Tədbirin istehsalat prosesinə tətbiqindən gözlənilən iqtisadi səmərə ildə 350 min manat təşkil edir. Qazların hazırlanması prosesində nanotexnologiyanın tətbiqi məqsədi ilə təklif olunan quruducu reagentin tətbiqindən qazqurutma prosesinin effektivliyi artmış, hazırlanan qazın keyfiyyəti yüksəlmiş, qaz itkilərinin qarşısı alınmışdır. İşin sənayedə tətbiqindən gözlənilən iqtisadi səmərə ildə 440 min manat təşkil edir. Dənizin dayaz və az dərinlikli hissələrində (7-70 m) iki və üç ölçülü seysmik işlərin yerinə yetirilməsi üçün yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi üçün dəniz dibi cihaz və avadanlıqlar alınmış, “Aram Aries” seysmik stansiyası mənimsənilmiş və Bahar və Qum dəniz sahələrində tətbiq edilmişdir. Mühəndisi-geoloji məsələlərin həllində yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi aparılmışdır. İşlərin yerinə yetirilməsi üçün 600 kanallı “Progress T-3” tipli seysmik stansiya, müvafiq cihaz və avadanlıqlar alınmış və sınaqdan keçirilmişdir.

			Seysmik və quyu geofiziki tədqiqat məlumatlarının kompleks interpretasiyası üçün “DV-SeysGeo” proqram kompleksi alınmış, mənimsənilmiş və istehsalatda tətbiq edilmişdir, “Petrel” proqram təminatı alınmış, ilkin sınaqdan keçirilmiş və onun tətbiqinə başlanmışdır. Süxurların tərkibindəki radioaktiv elementlərin miqdarının təyin edilməsində və spektral analiz aparılmasında yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi istiqamətində işlər yerinə yetirilmişdir. QKS (Qamma spektrometr) tipli cihazlar alınmış və tətbiq edilmişdir. İşlərin yerinə yetirilməsi üçün MCI (Elektrik mikroskaneri) markalı lay skaneri alınmış və Şıxıqaya sahəsində sınaqdan keçirilmişdir. Bu işə açıq lülədə layların yatım vəziyyətinin, gərginliyinin və həndəsi strukturunun təyininə süxurların struktur, sedimentasiya və fasial analizinə, mürəkkəb kollektorların qiymətləndirilməsinə imkan verir. Maili quyuların qazılmasında yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi məqsədi ilə Gowell-Cyro tipli hiroskopik inklinometr cihazları alınmış, Geofizika və Geologiya İdarəsinin istehsalata xidmət bazasında və metroloji sınaq quyusunda sınaqdan keçirilmişdir. Dəniz dibinin və kommunikasiyaların 3D formatında dərinlikölçmə işlərində yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi istiqamətində Hollandiyanın “Reson” şirkətinin istehsalı olan Seabat 7125 çoxşualı exolot (multibim) cihazı alınmış, dəniz dibinin və kommunikasiyaların 3D formatında dərinlikölçmə işlərində tətbiq edilmişdir. Dəniz özüllərinin və özüllərarası kommunikasiyaların mövcud vəziyyətini, eləcə də qəza baş verən yerləri vizual öyrənməyə imkan verən yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi məqsədi ilə işlərin yerinə yetirilməsi üçün “Ageotech” şirkətinin istehsalı olan məsafədən idarə olunan sualtı kəşfiyyat video sistemi alınmış və sınaqdan çıxarılmışdır. Struktur-axtarış qazması zamanı Ø178/100 mm və Ø127/80 mm diametrlili sütuncuqlu (plastik içlikli) qazma alətləri vasitəsilə izolə edilmiş kern nümunələrinin götürülməsi tətbiq edilmişdir. Ø215.9

			mm diametrli qazma başlıqları uyğun diametrli quyu lüləsinin genişləndirilməsinə sərf edilən zamana qənaət etməyə imkan verir. Seysmik kəşfiyyat və quyu məlumatlarının “REZAYR” proqramlar paketi vasitəsi ilə kompleks interpretasiyası əsasında Ümid-Babək sahəsində Məhsuldar qat çöküntülərinin petrofiziki xüsusiyyətləri və neftlilik-qazlılığı proqnozlaşdırılmış, anomal yüksək lay təzyiqli zonalar qeydə alınmışdır. Gravimetrik və maqnit sahələrinin tam təşkiledicisini ölçmədə yeni texnika və texnologiyanın tətbiqi istiqamətində bir sıra işlər yerinə yetirilmişdir. Kanada istehsalı olan 2 ədəd müasir, yüksəkdəqiqlikli, avtomatlaşdırılmış “Scintrex CG-5 Avtoqraf” markalı qravimetrik və maqnit sahəsinin tam təşkiledicisini ölçməyə imkan verən və Rusiya istehsalı olan PKM-1M markalı maqnitometrələr alınmış, Naftalan sahəsində və Çaylı-Cəngi qravimetrik attestasiya poliqonu ərazisində sınaqdan keçirilmişdir. İşlərin yerinə yetirilməsi üçün ikizondlu cihazlarla İNNK tədqiqatları ilə ölçmə prosesində süxurların cari neftlilik əmsalının qeydə alınması metodikası işlənib hazırlanmış, Lökbatan, Bibiheybət, Buzovna, Qala, Pirallahı, Dubannı-dəniz yataqlarında sınaqdan keçirilmiş və lay intervallarının perforasiya-sınaq nəticələri ilə səmərəliliyi təsdiqlənmişdir. Bununla yanaşı “Şirvan İES”, “Şimal” ES”, “Şəki ES” və “Xaçmaz REŞ” MMC-də iş yerlərinin attestasiyası keçirilmişdir. Əmək şəraitinin sanitar-texniki “Pasportu” (210 səhifə) hazırlanmışdır. Attestasiya aparılan iş yerlərində mikroiqlim faktorları (ışığılandırma, hərərət, rütubət, hava cərəyanının sürəti, infraqırmızı şüalanma), səs-küy, elektromaqnit sahə intensivliyi, elektrostatik sahənin gücü, yüksək tezlikli elektrik sahəsi, radiasiya fonu, CO və CO₂ qazının miqdarı müəyyən edilmiş, əmək şəraitinin qiymətləndirilməsi işləri və müayinələri aparılmışdır. Elektrik sisteminin işçiləri üçün “BAUR” firmasının istehsal etdiyi elektrik avadanlıqlarının təqdim edilməsi istiqamətində təqdimat keçirilmişdir. Suyun duzsuzlaşdırma rejiminin optimallaşdırılması, o cümlədən

			yeni membranlı əksosmos qurğularından istifadə edilməsi məqsədi ilə ultrabənövşəyi şüalanma qurğusunun laboratoriya şəraitində montaj edilməsi həyata keçirilmişdir. Yığılmış sxem üzrə qurğunun bəzi texniki parametrləri və istismar imkanları praktiki olaraq yoxlanılmışdır. “Azərbaycan İES”, “Şimal” ES”, “Bakı İEM”, “Sumqayıt ES”, “Bakı ES”, “Astara ES”, “Şəki ES”, “Şahdağ ES”, “Mingəçevir SES”, “İmişli REŞ” və “Xaçmaz REŞ” MMC üzrə ekoloji pasportlar hazırlanmışdır. Yaşayış evlərində, ictimai binalarda və tikinti aparılan ərazilərdə 50 Hs tezlikli maqnit sahələrinə olan gigiyena tələbləri haqqında Təlimat hazırlanmış, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 24 noyabr 2010-cu il tarixli, 101 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş və kitab şəklində 500 nüsxədə nəşr olunmuşdur. Bununla yanaşı “Elektrik enerjisinin istehsalı, nəqli və paylanması zamanı elektrik enerjisinin uçotuna aid nümunəvi Təlimat”ı və “Elektrik stansiyaları və istilik şəbəkələri istilik-mexaniki avadanlıqlarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydalar”ı Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən standart kimi təsdiq edilərək qüvvəyə minmişdir. Eyni zamanda “Elektrik energetikası sahəsinin əsas terminlərinin izahlı lüğəti (terminoloji lüğət)” Azərbaycan Respublikasının Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 13 may 2011-ci il tarixli, 079 nömrəli əmri ilə təsdiq edilərək qüvvəyə minmişdir. Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutunda “Elektron kitabxana” sisteminin informasiya bazası genişləndirilmiş, onun proqram-texniki təminatı sınaqdan keçirilmiş və kompüter parkının, lokal şəbəkənin inkişafı və qlobal şəbəkə çərçivəsində fəaliyyətini təmin etmək məqsədilə daha 8 şəbəkə xətti çəkilmiş və İnternet xidməti istifadəyə verilmişdir. Tədris Mərkəzində fəhlə və mühəndis-texniki işçilərin ixtisaslarının artırılması istiqamətində 395 nəfər, o cümlədən: 193 mühəndis-texniki işçi və 202 fəhlə ixtisasartırma kursu keçmişdir.

			AMEA-nın Kibernetika İnstitutunda ürək-damar xəstəliklərinin gizli dövrünün aşkarlanması məqsədi ilə biosiqnalların oxunması, emalı və ilkin xəbərdarlıq sisteminin yaradılması nəzərdə tutulur. Hazırda desktop kompüter vasitəsilə siqnalların alınması, ilkin emalı və mobil vasitəyə ötürülməsi üçün proqram təminatı yaradılmışdır. Bu bir tərəfdən ürək-damar xəstəliklərinin gizli dövrünün aşkarlanmasına, digər tərəfdən risk qrupunun sağlamlıq vəziyyətinin mobil fərdi vasitələrlə nəzarətdə saxlanmasına imkan yaradır. Sahələrarası əmək balansı əsasında iş yerlərinin açılmasının multiplikativ effektlərinin modelləri hazırlanmış, yeni iş yerlərinin açılması üzrə stimulyasiya modeli yaradılmışdır və müvafiq proqram təminatı işlənmişdir ki, bu da dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin iqtisadiyyatın hər bir sahəsi üzrə birbaşa və dolaylı iş yerlərinin açılmasını müəyyən etməyə imkan verir. Əhalinin yoxsulluq səviyyəsinin aşağı salınmasına təsir edən amillərin qeyri-səlis modelləri işlənmiş və Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi-Tədqiqat İnstitutuna təhvil verilmişdir. Əhalinin yoxsulluq səviyyəsinin aşağı salınmasına təsir edən yeni göstəricilərin nəzərə alınması ilə əlaqədar işlər davam etdiriləcəkdir. Qazax-Gəncə iqtisadi regionu üzrə təqdim olunmuş investisiya layihələrinin balanslaşdırma kriteriyaları müəyyənləşdirilmiş, “İnvestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsi” sistemi üzrə hesabat alqoritmləri hazırlanmışdır.. Geologiya İnstitutunda informasiya və yüksək texnologiyalar sahəsindəki ixtisaslara üstünlük verərək gənc geoloji kadrların yetişdirilməsi və təlimi ilə əlaqədar Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının tələbələrini işə cəlb edir, onların diplom mövzularının çalışdığı laboratoriya və şöbənin elmi-tədqiqat işlərinə uyğun seçilməsinə şərait yaradır. Coğrafiya İnstitutunda coğrafiya elminin inkişafı ilə əlaqədar olaraq respublikanın tükənməyən təbii ehtiyatlarının yenidən qiymətləndirilməsi üçün müasir texnoloji vasitələrdən, o cümlədən GIS texnologiyalardan və aerokosmik şəkillərdən istifadə imkanlarını

				inkişaf etdirmək üzərində işlər aparılır. 2011-ci ildə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsinin mövcud cihaz və avadanlıqlarının təkmilləşdirilməsi davam etdirilmişdir. Bölmənin Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutunun Arxeologiya muzeyi və Bioresurslar İnstitutunun Nəbatat bağı ilə Biokimyəvi tədqiqatlar laboratoriyası müxtəlif adda müasir avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Bununla yanaşı Bölmənin Təbii Ehtiyatlar İnstitutunun “Sorbsiya prosesləri” laboratoriyasına Solaar firmasının Thermo Scientific iCE 3500 seriyalı Atom-absorbsion spektrometri alınmışdır. Bu cihazın köməyi ilə filizin tam kimyəvi tərkibi öyrənilmiş, filizin flotasiyası reallaşdırılarkən bütün mərhələlər üzrə yaranan sistemlərin analizi məhz bu cihazda gerçəkləşdiriləcəkdir. 70-ə yaxın müxtəlif kimyəvi elementin bu cihaz vasitəsilə analiz edilməsinin mümkünlüyü elmi-tədqiqat işlərinin miqyasını xeyli genişləndirməklə alınan nəticələrin düzgünlüyünü və informativliyini də dərinləşdirəcəkdir. Bu avadanlıqdan yararlanmaqla muxtar respublika ərazisindəki çoxlu miqdarda sənaye əhəmiyyətli yataqların işlənməsi perspektivləri üzərində ciddi iş aparılacaq, alınan nəticələr əlaqədar instansiyalara təqdim ediləcəkdir.